

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДВНЗ «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
ЦЕНТРАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ
ВІРТУАЛЬНА КАФЕДРА АНДРАГОГІКИ
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ФАХІВЦІВ У СИСТЕМІ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ: ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ, ТЕХНОЛОГІЇ

**Збірник матеріалів
III-ої Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції**

19 квітня 2018 року

Частина II

Київ – 2018

УДК 378.37.001.08

Рекомендовано до друку вченою радою ЦППО ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 3 від 12.06.2018 р.)

Рекомендовано до друку вченою радою ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 6 від 20.06.2018 р.)

Рецензенти:

Сорочан Т.М. – доктор педагогічних наук, професор, директор Центрального інституту післядипломної педагогічної освіти ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України;

Задорожна Л.К. – в.о. директора Одеського обласного інституту вдосконалення вчителів, кандидат філософських наук;

Рябова З.В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри управління проектами та загальнофахових дисциплін Навчально-науковий інститут менеджменту та психології ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України

Редакційна колегія:

Зінчук Н.А. – кандидат педагогічних наук, доцент, кафедри публічного адміністрування та менеджменту освіти;

Купрієвич В.О. – старший викладач кафедри публічного адміністрування та менеджменту освіти;

Любченко Н.В. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри публічного адміністрування та менеджменту освіти;

Пашенко О.В. – кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри публічного адміністрування та менеджменту освіти;

Рибальченко Д.О. – кандидат педагогічних наук, доцент, т.в.о. завідувача кафедри публічного адміністрування та менеджменту освіти.

Редактори, упорядники:

Сидоренко В. В., доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри філософії і освіти дорослих ЦППО ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»;

Швень Я. Л. – кандидат психологічних наук, доцент кафедри філософії і освіти дорослих ЦППО ДВНЗ «Університет менеджменту освіти».

Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології: збірник матеріалів III-ої Всеукраїнської Інтернет-конференції 18 квітня 2018 р. м. Київ. У 2-х частинах : Ч. 2. / наукова редакція, упорядкування: В.В. Сидоренко, Я.Л. Швень. К.: Агроосвіта, 2018. 146 с.

За реалізації Концепції «Нова українська школа» видозмінюється соціальна й професійна місія педагога в контексті європейського професіоналізму із збереженням кращих ментальних українських характеристик. Суспільство знань бачить педагога новою формою компетентним, умотивованим, кваліфікованим, який має академічну свободу й розвивається професійно впродовж життя, самостійно й творчо здобуває інформацію, організовує людиноцентризований освітній процес, перебуває в авангарді суспільних та освітніх перетворень. Професійний розвиток сучасного фахівця передбачає його безперервний саморозвиток і самореалізацію як актуальних соціально-культурних пріоритетів і смислів.

Збірник матеріалів III-ої Всеукраїнської Інтернет-конференції присвячено актуальним питанням безперервного професійного розвитку сучасного педагога, методиста, менеджера, освітнього лідера нової формати впродовж життя, який самостійно моделює й зrealізовує індивідуальну освітню траєкторію в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти, визначає параметри процесу навчання (зміст, тривалість, форми, методи, програми навчання, засоби та ін.), здійснює цілепокладання й конструктивну корекцію в принципово нових вітчизняних культурно-освітніх умовах.

У *Частині II* розкрито концептуальні засади управлінської діяльності фахівця, зокрема розвиток кадрового потенціалу системи освіти в умовах суспільних трансформацій; професійний розвиток керівних кадрів в умовах реформування професійної (професійно-технічної) освіти; формування менеджерів інноваційних освітніх проектів в умовах сучасних фінансово-економічних відносин; упровадження інклюзивної освіти в умовах освітньої системи області/району/міста; управління системою професійного розвитку менеджерів освіти ОТГ в умовах децентралізації влади.

Для теоретиків і практиків освіти дорослих, працівників закладів вищої освіти, організаторів післядипломної педагогічної освіти, слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників, керівників загальноосвітніх навчальних закладів та установ системи загальної середньої освіти, методичних служб усіх рівнів, а також усіх, хто цікавиться питаннями модернізації вітчизняної формальної та неформальної освіти дорослих.

*Відповідальність за достовірність інформації в публікаціях несуть автори.
Авторські матеріали не обов'язково відображають точку зору редколегії.*

UDC 378.37.001.08

Recommended for publication by the Academic Council of the CIPPE of the SHEI «University of educational management»
(protocol No. 3 dated 12.06.2018)

Recommended for publication by the Academic Council of the SHEI «University of educational management»
(protocol No. 6 dated 20.06.2018)

Reviewers:

Sorochan T.M. - Doctor of Sciences in Pedagogy, Professor, Director of the Central Institute of Postgraduate Pedagogical Education of the School of the SHEI «University of educational management» NAPN of Ukraine;

Zadorozhna L.K. - acting Director of the Odessa Regional Institute for the Improvement of Teachers, Doctor of Sciences in Philosophy;

Ryabova Z.V. - Doctor of Sciences in Pedagogy, Professor, Head of the Department of educational institution management and higher education pedagogics of Educational and Scientific Institute of Management and Psychology of the SHEI «University of educational management», NAPN of Ukraine

Members of Editorial Board:

Zinchuk N.A. - PhD of Sciences in Pedagogy, associate Professor, associate Professor of Public Administration and Management of Education Department;

Kupriyevych V.O. - Senior Lecturer of Public Administration and Management of Education Department;

Lubchenko N.V. - PhD of Sciences in Pedagogy, associate Professor, associate Professor of Public Administration and Management of Education Department;

Paschenko O.V. - PhD of Technical Sciences, associate Professor, associate Professor of Public Administration and Management of Education Department;

Rybalchenko D.O. - PhD of Sciences in Pedagogy, associate Professor, t.f.o. Head of Public Administration and Management of Education Department.

Editors, Compilers:

Sidorenko V.V., Doctor of Sciences in Pedagogy, Professor, Head of the Philosophy and Education of Adults Department of the CIPPE of the SHEI «University of educational management»;

Shven Y.L., PhD of Sciences in Psychology, associate Professor, associate Professor of Philosophy and Education of Adults Department of the CIPPE of the SHEI «University of educational management».

Professional development of specialists in the adult education system: history, theory, technology: a collection of materials of the 3rd All-Ukrainian Internet Conference, April 18, 2018, Kyiv. In 2 parts: Ch. 2. / scientific edition, ordering: V.V. Sidorenko, Y. L. Shven. K. : Agroosvita, 2018. 282 p.

Under the Concept "New Ukrainian School", the social and professional mission of the teacher is modified in the context of European professionalism, with the preservation of the best mental Ukrainian characteristics. In the Society of knowledge, a teacher of a new formation must be competent, motivated, qualified, who has academic freedom and develops professionally throughout his life, independently and creatively obtains information, organizes a human-centered educational process. This teacher is at the forefront of social and educational transformations. Professional development of a modern specialist implies his continuous self-development and self-actualization as actual socio-cultural priorities and meanings.

The collection of materials of the 3rd All-Ukrainian Internet Conference is devoted to the urgent issues of continuous professional development of a modern teacher, methodologist, manager, educational leader of a new formation throughout his life, who independently models and realizes an individual educational trajectory in the conditions of formal, informal and informal education, determines the parameters of the learning process (content, duration, forms, methods, training programs, tools, etc.), carries out the goal setting and constructive correction in fundamentally new domestic cultural-educational conditions.

Part II disclosed the conceptual foundations of managerial activity of a specialist, in particular the development of the personnel potential of the education system in the conditions of social transformations; professional development of management personnel in conditions of professional (vocational and technical) education reformation; formation of managers of innovative educational projects in the conditions of modern financial-economic relations; introduction of inclusive education in the educational system of the region / city; management system of professional development of education managers in the conditions of decentralization of power.

For the theorists and practitioners of adult education, higher education institutions, organizers of postgraduate pedagogical education, students of courses for the improvement of professional qualifications of pedagogical workers, heads of general educational institutions and institutions of general secondary education, methodological services of all levels, as well as all those who are interested in modernization of the domestic formal and non-formal adult education.

The authors are responsible for the accuracy of the information in the publications. Author's materials do not necessarily reflect the view of the editorial board.

Веретеніна О.О. РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТІСНО-ОСОБИСТІСНОГО ПІДХОДУ ПРИ ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ ЗНАТЬ І НАВЧИЧОК УЧНІВ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ В ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ.....	106
Ганицька О.О. ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ.....	108
Дімітрова О. УМОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	111
Заєркова Н.В. ПІДТРИМКА МОЛОДІ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ.....	113
Киричок А.С. ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА ДОРΟΣЛИХ: МОДЕЛІ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ.....	115
Козенко Р.В. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ.....	117
Олешко К.Ю. ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	120
Пащенко О.В. ГОТОВНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ.....	123
Пляшник Л.С. УПРОВАДЖЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ЗАКЛАДУ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	126

СЕКЦІЯ 10

УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТИ ОТГ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ

Кошка О.А. ДІЯЛЬНІСТЬ МЕТОДИЧНОЇ СЛУЖБИ В ДЕЦЕНТРАЛІЗОВАНІЙ СИСТЕМІ ОСВІТИ.....	129
Лукіна Т.О. МЕХАНІЗМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЯК ОСНОВА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ОСВІТИ УКРАЇНИ	131
Мельник Н.А. НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД КЕРІВНИКІВ ОПОРНИХ ЗАКЛАДІВ У СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ВЛАДИ.....	133

ПРОЕКТ РЕЗОЛЮЦІЇ ІІІ-І ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ФАХІВЦІВ У СИСТЕМІ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ: ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ, ТЕХНОЛОГІЇ»

137

ДАЙДЖЕСТ ВИДАНЬ КАФЕДРИ ФІЛОСОФІЇ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ У КОНТЕКСТІ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ З ТЕМИ: «ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ФАХІВЦІВ У СИСТЕМІ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ: ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ, ТЕХНОЛОГІЇ» (0117U002380) ЗА 2017-2018 РОКИ.....

142

ДАЙДЖЕСТ ВИДАНЬ КАФЕДРИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ.....

146

Інтеграція дітей з порушеннями психофізичного розвитку в загальноосвітній школі становить складну проблему. Її позитивне розв'язання дуже важливе: дитина з психофізичними вадами, як і кожна дитина, має потенційні можливості повноцінного розвитку як особистість, громадянин, тому потребує якомога ширших контактів із навколишнім світом. Проте саме лише перебування у широкому соціумі без спеціальної педагогічної роботи, спрямованої на впровадження дитини у предметний світ і світ людських стосунків, ще не вирішує проблему. Такі діти, крім того, потребують дбайливого дотримання охоронного режиму та лікарського контролю, що необхідно забезпечити в інклюзивному класі загальноосвітньої школи. Без забезпечення всіх умов, необхідних дитині з особливими освітніми потребами, форсована інтеграція в загальноосвітньому просторі може завдати непоправної шкоди її здоров'ю, а отже – і формуванню особистості в цілому.

Отже, участь батьків та родини у навчально-реабілітаційному процесі обов'язкова та є необхідною умовою ефективності навчання і реабілітації дитини з особливими потребами. Уміння налагодити партнерські стосунки з батьками такої дитини – також одна із складових успіху. При цьому слід пам'ятати, що дуже часто не лише дитина стає аутсайдером, а й самі батьки, замикаючись у своєму горі. Крім того, вони дуже чутливі до найменшої критики на адресу своєї дитини. Вчителю дуже важливо показати батькам можливості розвитку їхньої дитини, що їй під силу зробити самій, а в чому слід допомогти. Запорукою добрих стосунків між сім'єю і школою є некритичне ставлення і повага. Батьків також обов'язково треба залучати до освітнього-виховного процесу, запрошувати брати участь у складанні індивідуальної програми розвитку. Це дуже тривала, копітка, системна робота, але без цього у нас не буде співпраці, взаєморозуміння, формування нового світогляду, а, найголовніше – не буде належних результатів щодо освіти, реабілітації та інтеграції в соціум дітей з інвалідністю та дітей з особливими потребами.

Література

1. Нова українська школа : Концепція від 27 жовтня 2016р. / МОН. Київ : 2016. 40 с. Електронний ресурс. – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/.../nova-ukrayinska-shkola>
2. Про освіту : Закон України від 05 вересня 2017 р. № 2145-VIII / Верховна Рада України. Київ : Парлам. вид-во, 2017. 101 с. Електронний ресурс – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/2145-19
3. Про сучасні підходи до навчально-виховного процесу учнів з особливими освітніми потребами : Лист МОН України від 10 січня 2017р. №19-2 . Київ : 3с. Електронний ресурс. – Режим доступу: old.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/6742
4. Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах : Постанова від 9 серпня 2017р. №588 / Кабінет міністрів України. Київ : 2017. 4 с. Електронний ресурс – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/588-2017-p

УДК 378.04-057.875(043) 3-16

Заєркова Н.В.,
старший викладач,
Київський університет імені Бориса Грінченка
(м. Київ)

ПІДТРИМКА МОЛОДІ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

У 2009 році Україна ратифікувала Конвенцію ООН про права осіб з інвалідністю [2] і тим самим взяла на себе зобов'язання забезпечити інклюзивну освіту на всіх рівнях системи освіти (Стаття 24), у тому числі на рівні професійної та вищої освіти. Основою для запровадження інклюзивної освіти в системі вищої освіти є Закон України «Про вищу освіту» (2014 р.) та Закон України «Про освіту» (2017 р.).

На сьогодні чимало змін у напрямі забезпечення права дітей на освіту в умовах інклюзивного навчання було досягнуто на рівні дошкільної та загальної середньої освіти –

як на рівні нормативно-правового забезпечення, так і на рівні практики. Проте, поза увагою залишаються молоді люди з особливими освітніми потребами, які навчаються у професійних і вищих навчальних закладах. Це є серйозною проблемою, оскільки саме ці рівні навчання забезпечують подальше працевлаштування, благополуччя людини, дають можливість вести гідний і самостійний спосіб життя. В Україні є лише декілька прикладів позитивної практики забезпечення додаткової підтримки студентам з особливими освітніми потребами – Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна», Національний університет «Львівська політехніка». У деяких вищих навчальних закладах, як наприклад, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, здійснюється супровід студентів з особливими освітніми потребами відповідними структурами – Центром соціальних ініціатив і волонтерства, створеним при кафедрі педагогіки та спеціальної освіти цього закладу освіти. Утім, все це – лише окремі випадки, які з одного боку, засвідчують потребу у забезпеченні додаткової підтримки студентам з особливими освітніми потребами, а з іншого боку – свідчать про велику кількість проблем у цьому питанні – архітектурна недоступність інфраструктури, неготовність викладачів враховувати індивідуальні особливості студентів з особливими освітніми потребами, брак досвіду роботи з такими студентами, брак програм/ініціатив, які б передбачали додаткової підтримки тощо.

Додаткова підтримка студентів з особливими освітніми потребами має бути всебічною, а саме: педагогічною, психологічною, соціальною, технічною, планувальною та розвиток кар'єри. Педагогічна підтримка передбачає оптимізацію викладання навчального матеріалу студентам особливими освітніми потребами у максимально сприйнятливій для них формі, впровадження сучасних педагогічних технологій навчання, електронних дистанційних курсів, використання веб-ресурсів, забезпечення навчально-методичними матеріалами. Ця підтримка повністю залежить від підготовленості викладачів до роботи в інтегрованій групі та від їхньої педагогічної майстерності. Психологічна підтримка спрямована на з'ясування психологічних особливостей кожного студента, зміцнення та збереження його психологічного здоров'я, надання йому необхідної допомоги з адаптації в інтегроване освітнє середовище, сприяння особистісного розвитку. Соціальна підтримка спрямована на забезпечення соціалізації студентів із особливими освітніми потребами, зокрема їх соціально-побутової, соціально-культурної та соціально-трудової адаптації. Основною функцією цієї підтримки є подолання соціальної ізоляції студентів з інвалідністю, сприяння збереженню і підвищенню їх соціального статусу, залучення до всіх сфер суспільного життя. Технічний супровід має компенсувати функціональні обмеження студентів і забезпечити принцип доступності та універсального дизайну до якісної вищої освіти всім студентам незалежно від потреб та ступеня тяжкості захворювання.

Планування та розвиток кар'єри передбачатиме профорієнтацію вступників, надання їм допомоги у самовизначенні. Сприятиме розвитку особистості студентів, передбачатиме розробку індивідуальних програм особистісного та професійного розвитку студентів. Навчання студентів основам планування професійної кар'єри та технологіям сприятиме пошуку роботи в ринкових умовах. Також цей напрямок може забезпечити організацію та супровід студента з особливими освітніми потребами при проходженні навчальної та виробничої практики.

Висновки. Таким чином, перехід від безальтернативної сегрегованої системи навчання в умовах спеціального закладу освіти до моделі в умовах інклюзивного освітнього середовища вимагає запровадження інших форм підтримки молоді з особливими освітніми потребами у вищій школі. Аналіз існуючої ситуації зумовлює розроблення моделі щодо забезпечення додаткової підтримки студентів з особливими освітніми потребами на рівні вищої школи, а саме у професійних і вищих навчальних закладах.

Література

1. Індекс інклюзії: професійно-технічний навчальний заклад: навч.- метод. посіб. / Софій Н.З., Найда Ю.М., Пащенко О.В. – К.: Плеяда, 2012. – 92 с.
2. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 16.12.2009 №1767 http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_g71
3. Софій Н.З. Інклюзивні ресурсні центри: канадський досвід та українські реалії / Софій Н. З. // Особлива дитина: навчання та виховання. – 2015. – № 1(73). – С. 34-40.
4. Софій Н. З. Як досягти змін: адвокатуство батьків щодо права на рівний доступ до якісної освіти: Навчально-методичний посібник / Н. З. Софій, Ю. М. Найда. – К.: Плеяди, 2007. – 138 с.
5. Універсальний дизайн в освіті: Посібник / Під заг ред. Софій Н. З. – К.: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. – 76 с.
6. Якісна професійно-технічна освіта – соціально вразливій молоді: Навчально- методичний посібник / Л. М. Сергеева, Н. З. Софій; За ред. Л. М. Сергеевої. – К.: Арт Економі, 2012. – 168 с.

УДК 276.112.4

Киричок А.С.,
методист Навчально-методичного центру
професійно-технічної освіти, Сумська обл.
(м. Суми)

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА ДОРΟΣЛИХ: МОДЕЛІ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ

Проблема соціально-педагогічної та психологічної підтримки осіб з різними вадами фізичного і психічного розвитку в нашій країні є актуальною. Сьогодні соціальна політика держави зорієнтована на реалізацію конституційних гарантій понад 2,4 млн. інвалідів, створення середовища рівних можливостей для їхньої повної адаптації у соціумі. Суттєвим фактором у вирішенні проблем інвалідів є щорічне зростання їхньої частини у загальній структурі населення.

Кожна людина, незалежно від стану здоров'я, наявності фізичного чи інтелектуального порушення, має право на здобуття освіти, якість якої не повинна відрізнятися від освіти здорових людей. Але певні категорії осіб з особливими освітніми потребами в Україні позбавлені рівного доступу до якісної освіти. На сьогодні найбільш поширеною формою навчання таких людей є спеціальні заклади, але разом з тим, урахувавши світові тенденції розвитку освіти, в Україні все більшого поширення набуває спільна форма навчання та виховання молоді з особливостями розвитку та їх здоровими однолітками. Прикладом цього є проект 2013 року, що полягав в створенні та апробації моделі освітнього середовища для якісної професійної освіти і соціальної адаптації дітей-інвалідів в державних професійних (професійно-технічних) навчальних закладах і спеціальних школах-інтернатах та забезпечення науково-методичним супроводом професійного навчання дітей-інвалідів у професійних (професійно-технічні) закладах. На основі системного аналізу теорії і практики навчання дітей з вадами слуху було відтворено та визначено тенденції й особливості розвитку системи професійного навчання для цієї категорії осіб в Україні, зроблено аналіз структури і змісту навчальної, виховної роботи з особами, які мають вади слуху; визначено та обґрунтовано особливості розбудови вітчизняної системи навчання дітей з вадами слуху на сучасному етапі, описано досвід експериментальної роботи по створенню навчально-виховного комплексу на базі НВК Лебединська спеціальна загальноосвітня школа-інтернат I-III ступенів – ДПТНЗ «Лебединське вище професійне училище лісового господарства» з метою якісної підготовки кваліфікованих робітничих кадрів, ефективної адаптації в суспільство глухих дітей. Розроблено модель системи супроводу професійного навчання дітей з вадами слуху.

Водночас, на сьогодні організаційно-методичні засади навчального процесу у професійних (професійно-технічних) закладах орієнтовані на людей, які нормально розвиваються, без урахування особливостей психофізичного розвитку осіб з особливими